

Aan : DB
Datum vergadering : 21 september 2022

Van : Maarten Struijvenberg
Behandelend ambtenaar : Programmteam

Onderwerp : Consultatiebijeenkomst Hervormingsagenda 4 oktober 2022

Bijlage(n) : 1) Presentatie VNG BJ42 160922
: 2) De Hervormingsagenda Jeugd (achtergrond)
: 3) Memo DB boodschap Hervormingsagenda DB 03-11-21

1. Inleiding

De Hervormingsagenda zou in oktober worden vastgesteld door de 'vijfhoek'. Daarom plande de VNG voor 4 oktober een consultatiebijeenkomst voor bestuurders van gemeenten uit het landsdeel Zuid-West. Ondertekening van de agenda is inmiddels uitgesteld tot december. Hieraan voorafgaand wordt de Hervormingsagenda besproken op de BALV van de VNG op 2 december. De geplande consultatiebijeenkomst gaat wel door. Specifieke punten waarop de VNG-gemeenten wil consulteren zijn nog niet bekend. In deze agendapost noemen wij daarom de belangrijkste aandachtspunten voor deze bijeenkomst vanuit de GRJR.

2. Gevraagde besprekpunten

Het DB wordt gevraagd de volgende speerpunten te bespreken voor de consultatiebijeenkomst over de Hervormingsagenda op 4 oktober:

- a) houd vast aan het 'van kft tot kft' naleven van de uitspraak van Commissie van Wijzen;
- b) waak voor een te hoge werklast bij lokale teams en benadruk belang van goed proces Toekomstscenario;
- c) het Rijk moet initiatief nemen ten aanzien van het aanpassen van regelgeving, het verkrijgen van medewerking door landelijke partijen en het starten van het maatschappelijk debat;
- d) benoem dat het Rijk duidelijkheid moet geven over het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming;
- e) pleit voor het versterken van samenwerking binnen jeugdhulpregio's.

3. Toelichting

De Hervormingsagenda omvat een veelheid aan aandachtspunten. Om de inzet tijdens de consultatiebijeenkomst overzichtelijk en gericht te houden adviseren wij u de volgende thema's nadrukkelijk te noemen:

a. Houd vast aan het VNG-uitgangspunt 'Van kft tot kft'

Spreek steun uit voor de VNG in het vasthouden aan het standpunt om de adviezen van de Commissie van Wijzen 'van kft tot kft' te ondersteunen. Inhoudelijk sluiten deze adviezen sterk aan op onze regiovisie. Echter financieel voorzien we een risico, mede ingegeven door de landelijke werkgroepen (die circa 480 mln euro betwisten). Om die reden niet alleen

inhoudelijk vasthouden aan het standpunt om de adviezen van de Commissie van Wijzen 'vak kaft tot kaft' te ondersteunen, maar ook de uitspraak dat het Rijk geheel financieel risicodragend is. Ga niet mee met het Rijk in het 'shoppen' in het totaalpakket dat door de commissie is geadviseerd. Dat maakt de discussie enkel ingewikkelder. Er dienen duidelijke afspraken te komen over monitoring en onafhankelijke toetsing van de impact van maatregelen.

Voorbeeld: De commissie adviseert om de inzet van gemeenten te monitoren bij het realiseren van maatregelen. Als gemeenten aantoonbaar inspanning leveren en het resultaat toch niet wordt bereikt, dan moet het Rijk het verschil bijpassen volgens de commissie. Het Rijk houdt echter vast aan een door gemeenten te realiseren besparing van € 1 miljard. Dit ondanks dat landelijke werkgroepen eind vorig jaar al concludeerden dat de maatregelen maximaal leiden tot een besparing van zo'n € 580 miljoen. Hier dreigt een soortgelijke situatie te ontstaan als in 2014/2015, toen eerst fors werd bezuinigd en nadien de effecten op de jeugdhulp duidelijk werden. Deze discussie tekent het bestaande wantrouwen tussen de betrokken overheden: het Rijk denkt dat gemeenten achteroverleunen als het Rijk financieel verantwoordelijk is en gemeenten investeren niet in preventie of betere zorg als een financiële ingreep door het Rijk dreigt. Gemeenten worden hier al mee geconfronteerd. Het Rijk heeft dit jaar een bezuiniging van € 214 miljoen doorgevoerd vanwege een te verwachten besparing met de maatregel reikwijdte. Deze maatregel is echter nog niet ingevoerd en leidt dit jaar dus niet tot een besparing.

b. Waak voor een te hoge werklast bij lokale teams en benadruk belang van goed proces Toekomstscenario

De druk op wijkteams neemt fors toe. Denk aan maatregelen uit deze Hervormingsagenda (waar onder een niet vrijblijvend kwaliteitskader) en de regiovisie en aan extra taken in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Wijkteams krijgen een brede taak en verantwoordelijkheid, w.o. voorkomen van inzet van specialistische hulp, het samenwerken met en mobiliseren van inzet vanuit het lokale veld en tav het inzetten op gezinsgerichte brede ondersteuning (bestaanszekerheid). Dit leidt tot een stapeling aan door lokale teams te implementeren maatregelen, terwijl lokale teams al erg druk zijn. Zet maatregelen in de tijd uit, stem deze op elkaar af en neem voldoende tijd voor een gedegen implementatie. Voorkom uitval van wijkteamprofessionals door een hoge werklast.

Het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming vormt de kern van de maatregel 'vereenvoudigen jeugdbeschermingsketen'. De minister van J&V wil een versnelling aanbrengen in het ontwikkelen en implementeren van dit 'scenario' van 10 naar 4 jaar. De druk die door de landelijke politiek wordt gelegd op het uitrollen van het toekomstscenario legt druk op de wijkteams en vereist een forse investering door gemeenten en andere partijen in geld en FTE. Dit betreft kinderen en gezinnen (en ouderen) bij wie sprake is van een veiligheidsrisico.

c. Het Rijk moet initiatief nemen in het aanpassen van regelgeving, het betrekken van landelijke partijen

Voor het welslagen van de Hervormingsagenda is medewerking nodig van onder meer andere ministeries, het onderwijs en de (geestelijke) gezondheidszorg voor volwassenen. Deze medewerking is niet vanzelfsprekend. Zo is wet- en regelgeving niet altijd op elkaar

afgestemd en verloopt samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars vaak moeizaam. Het Rijk is aan zet om wijziging van regelgeving te initiëren of op landelijk niveau afspraken te maken met voornoemde branches over aansluiten op het lokale veld. De discussie over de reikwijdte vraagt om een paradigmashift. Dat wil zeggen meer richten op het totale leven van inwoners en het omarmen van de verschillen tussen kinderen. Waardoor het maatschappelijk debat (zoals ook opgenomen in het advies van de commissie van Wijzen) randvoorwaardelijk is om zinvolle stappen te zetten.

d. Bepleit met de VNG het versterken van de samenwerking binnen jeugdhulpregio's

Het Rijk en de VNG zijn het erover eens dat wettelijke afspraken moeten worden gemaakt over regionale samenwerking. Het Rijk wil dit doen door de huidige 42 jeugdhulpregio's te vergroten tot het niveau van de 25 veiligheidsregio's. Een grotere schaal zou leiden tot betere samenwerking, meer inkoopkracht en minder administratieve lasten. De VNG houdt vast aan de huidige 42 regio's omdat het inrichten van grotere regio's een omvangrijk bestuurlijk proces vraagt en niet perse zal leiden tot betere kwaliteit. Daarom stelt de VNG voor om vast te houden aan de huidige regio's en te komen tot het ontwikkelen en vaststellen van een toetsingskader voor regio's over interne samenwerking. Wanneer een regio dan niet de vereiste kwaliteit realiseert dan krijgt de staatssecretaris de bevoegdheid om in te grijpen. De GRJR heeft al het schaalniveau van de veiligheidsregio. Het landelijk terugbrengen van het aantal jeugdhulpregio's zou een transitie inhouden die de komende jaren voor veel onrust zorgt. Terwijl juist rust nodig is om het jeugdhulpstelsel door te ontwikkelen. Grotere regio's zouden een middel zijn, betere samenwerking het doel. Daarom wordt aanbevolen op dit laatste in te zetten.

4. Consequenties

Consequenties voor inkoop/bekostigingsmodellen GRJR en MVS:

Deze hangen af van de uitkomst van de gesprekken tussen de VNG en de andere partijen uit de vijfhoek. Bijvoorbeeld het resultaat van de discussie over regionaliseren kan (nu nog niet bekende) gevolgen hebben.

Financiële consequenties:

Ook dit hangt af van de uitkomst van de huidige discussie over de Hervormingsagenda.

Personele consequenties:

Het Programmteam is aangehaakt op dit proces.

Juridische consequenties:

Niet van toepassing.

5. Vervolgprocedure

Het proces van de Hervormingsagenda is dynamisch. Wekelijks komt nieuwe informatie. Wanneer meer bekend is voor 4 oktober, informeren wij u hierover.

Planning:

- 4 oktober 2022: consultatiebijeenkomst bestuurders gemeenten
- 2 december 2022: BALV VNG

- medio december: vaststellen Hervormingsagenda door de vijfhoek.

